

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในสายตาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนหญิงล้วน มีจำนวน 11 โรงเรียน
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนชายล้วน มีจำนวน 12 โรงเรียน
3. โรงเรียนมัธยมที่เป็นสหศึกษา มีจำนวน 90 โรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนแต่ละประเภทมาจำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนหญิงล้วน ได้แก่

- (1.) โรงเรียนสตรีวิทยา
- (2.) โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
- (3.) โรงเรียนศึกษานารี

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนชายล้วน ได้แก่

- (1.) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- (2.) โรงเรียนเทพศิรินทร์
- (3.) โรงเรียนวัดสุทธิวาราม

โรงเรียนมัธยมที่เป็นสหศึกษา ได้แก่

- (1.) โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
- (2.) โรงเรียนบดินทรเดชา
- (3.) โรงเรียนหอวัง

2. ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่เลือกมาได้ ดังนี้

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสตรีวิทยา	686	415
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	582	491
โรงเรียนศึกษานารี	610	417
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	770	490
โรงเรียนเทพศิรินทร์	630	491
โรงเรียนวัดสุทธิวาราม	626	437
โรงเรียนเตรียมสุรศักดิ์มนตรี	796	582
โรงเรียนบดินทรเดชา	796	254
โรงเรียนหอวัง	751	515
รวม	6,247	4,092
รวมทั้งสิ้น		10,339

จากตารางของ TARO YAMANE (อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์ หน้า 29) ประชากรจำนวน 10,339 ราย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากตารางเป็นจำนวน 385 ราย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และได้ตามจำนวนที่ไม่ต่ำกว่าจำนวนที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเป็นจำนวนทั้งสิ้น 540 ชุดเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแจกแบบสอบถามโรงเรียนละ 60 ชุด ชั้นละ 30 ชุด และได้รับคืนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในเชิงข้อมูลเป็นจำนวนทั้งสิ้น 515 ราย ตามรายละเอียดดังนี้

โรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนสตรีวิทยา	58	11.3%
โรงเรียนศึกษานารี	59	11.5%
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	57	11.1%
โรงเรียนเทพศิรินทร์	57	11.1%
โรงเรียนสวนกุหลาบ	59	11.5%
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	60	11.7%
โรงเรียนหอวัง	59	11.5%
โรงเรียนบดินทร์เดชา	50	9.7%
โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	56	10.9%
จำนวนรวม	515	100.00%

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

- สมมติฐานข้อ 1** นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน
- ตัวแปรอิสระ เพศ
ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน
- สมมติฐานข้อ 2** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน
- ตัวแปรอิสระ ชั้นเรียน
ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน
- สมมติฐานข้อ 3** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ บิดามารดาประกอบอาชีพที่ แตกต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน
- ตัวแปรอิสระ อาชีพของบิดามารดา
ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน
- สมมติฐานข้อ 4** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่บิดามารดามีสถานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ สถานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา
 ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
 เอกชน

สมมติฐานข้อ 5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์
 ของมหาวิทยาลัยเอกชนในเชิงบวก

ตัวแปร ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
 เอกชน

สมมติฐานข้อ 6 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
 มีความสนใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ตัวแปรตาม ความสนใจเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน

สมมติฐานข้อ 7 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
 มีความคิดเห็นเรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ตัวแปรตาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
 เอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล
 โดยยึดวัตถุประสงค์ในการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในสายตาของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายละเอียดของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพของนักเรียน อาชีพบิดา/มารดา รายได้ของครอบครัว คะแนนเฉลี่ย และเป็นคำถามเกี่ยวกับความสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเอกชน ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ดีมาก/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
ดี/เห็นด้วย	4	คะแนน
ปานกลาง/ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่ดี/ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่ดียิ่ง/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน แบ่งตามระดับการให้คะแนนดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่	1.00-1.50	หมายถึง	ภาพลักษณ์เชิงลบมากของมหาวิทยาลัยเอกชน
ระดับคะแนนตั้งแต่	1.51-2.50	หมายถึง	ภาพลักษณ์เชิงลบของมหาวิทยาลัยเอกชน
ระดับคะแนนตั้งแต่	2.51-3.50	หมายถึง	ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนจัดอยู่ในระดับกลาง ๆ
ระดับคะแนนตั้งแต่	3.51-4.50	หมายถึง	ภาพลักษณ์เชิงบวกของมหาวิทยาลัยเอกชน
ระดับคะแนนตั้งแต่	4.51-5.00	หมายถึง	ภาพลักษณ์เชิงบวกในระดับมากของมหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาหรือข้อ เสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยเอกชน และให้นักเรียนเรียงลำดับมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีภาพลักษณ์ดีที่สุดจากความคิดเห็นของนักเรียน 5 อันดับ

การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ก่อนนำแบบสอบถามดังกล่าวออกใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) แบบสอบถาม 30 ชุด เพื่อตรวจสอบว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนจะนำไปเก็บข้อมูลจริง

หาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามส่วนที่เป็นคำถามปลายปิดด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ตามวิธีของ Cronbach (Cronbach's coefficient alpha) มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{(k - 1)} \left\{ 1 - \frac{\sum v_i}{v_t} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ	จำนวนข้อ
	v_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	v_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลของค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่คำนวณได้มีค่า = 0.8

วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในสายตาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกเองและรอรับกลับในทันที

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในช่วงกลางภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2540 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2540 รวมระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อประเมินคำตอบจากแบบสอบถาม ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบใช้ Rating Scale ผลการวิจัยจากแบบสอบถามได้จากการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS ข้อเสนอแนะจากนักเรียนจะนำมาใช้อภิปรายผลในภายหลัง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย